

Tradition - de dödas levande tro?

Traditionalism – de levandes döda tro?

År efter år söker vi oss till kyrkan i advents- och jultid. Vi söker oss till gudstjänster, julkonserter, julbön, midnattsmässa, julotta. Där sitter vi och andas in lukterna från kronljus och fuktiga ytterkläder, allt det där som blandas med kyrkans eget doftspråk, dess urgamla spår av sten och gammalt virke. Och vi tänker kanske på alla dem som har suttit i kyrkan före oss. Här satt någon för 50 år sedan, för 200 år sedan och för femhundra år sedan. Ja allra längst bak, där stod det någon i det fladdrande skenet redan för 700, 800- år sedan. ”Släkten följa släktens gång...”. Samma heliga rum, samma heliga tid, samma heliga texter. Om förebud. Om ett barn som blir fött. Om änglar, herdar och drömmar. Ställer vi kanske också samma frågor nu som då? Frågor om på vilket sätt detta angår mitt eget liv?

Julens ord om att: *Stöveln som bars i striden och manteln som fläckats av blod, allt detta skall brännas, förtäras av eld.* För oss är det kanske poetiskt vackra ord och bilder. Men vad tänkte den gamle mannen som satt i kyrkbänken julotta 1941? Då, när stövlarna från Europas arméer trampade människors liv och framtid sönder och samman?

Och vilka bilder bad i början av 1900-talet om att få bli framkallade hos kvinnan som förlorat flera av sina barn? I barnsäng, sjukdomar, undernäring och som ständigt på nytt blev gravid? *Ty ett barn har fötts, en son är oss given.* Sköt glädjen upp i hennes bröst? Ropade hon ett tyst ”Halleluja”? Tål att tänkas på.

De gläds inför dig som man gläds vid skörden. Vad väckte de orden hos den fattige bonden som satt i kyrkan under 1700- och 1800-talens missväxtår? De år, då antingen för mycket regn hade fått skörden att ruttna, eller inget regn, fått skörden att torka bort.

Och vad tänkte de av socknen utackorderade ungarna när de hörde orden ”*det fanns inte plats för dem*”? Tänkte de i vanmakt att de var precis som för dem, någon plats fanns egentligen inte heller för dem, i varje fall inte där. Det som en gång varit ”hemma”.

Vår tid har också sina bilder, dunkelt ser vi dem i ljusens fladdrande lågor. *Medberättelser* som tolkar och knyter an till den *Stora berättelsen* till vilken vi alla hör över tid och generationer.

Gemenskap mellan människor – tvärs över åldrar och erfarenheter. En gemenskap mellan Gud och människor. *Så tät att Gud själv väljer att bli en människa, födas som ett barn, in i det mänskliga livets sammanhang.* Hon finns som känner allas längtan. Han finns som ser allas tårar. Någon gläds med dem som är glada. Det finns ingen motsättning mellan att Gud är oändligt stor, upphöjd över allt och samtidigt, liten som ett barn. Det är snarare så att Guds storhet möjliggör hennes ringhet.

Så tänker vi – tror med dem som gått före. Det är det tradition betyder – att berätta vidare! De dödas levande tro – berättad för nya generationer. Traditionerna som omsluter oss. Ger oss symboler och handlingar för det som liksom är för stort för att fatta. Och det som är för stort att fatta, det omfattar på något märkligt sätt oss. Dig och mig!

För så är det väl? Att ”tradition” är de *dödas levande* tro, medan ”traditionalism”, är de *levandes döda* tro. Varför skulle vi annars beröras så starkt av allt detta?

Kjell Gårdman

kyrkoherde Norberg-Karbennings församling